



# TEATAJA

Haaslava valla infoleht

Nr 8 (111) august 2003

## Euroopa Liiduga ühinemise ja Eesti Vabariigi põhiseaduse täiendamise rahvahääletus

Eelhääletus 8., 9. ja 10. septembril kell 12. 00 - 20.00 Haaslava vallamajas ja 14. septembril 2003.a. kell 9.00 - 20.00 Priiuse Seltsimajas Kurepalus.

## Valla bussi sõiduplaan eelhääletuse päevadel 9., 10. septembril 2003

Eelvalimise bussiring	11.55	Tuigo	12.20	Kriimani	Tagasi, kui on valitud
11.40	Aardla	12.00	Kurepalu	12.25	Sillaotsa
11.45	Lange	12.10	Uniküla	12.30	Roiu
11.50	Villemi	12.15	Kulpna	12.35	Kurepalu

## Valla bussi sõiduplaan hääletuspäeval 14. septembril 2003

<b>Esimene bussiring</b>	11.25	Sillaotsa	<b>Neljas bussiring</b>	<b>Kuues bussiring</b>		
10.00	Aardla	11.30	Roiu	16.10	Sillaotsa	
10.05	Lange	11.35	Kurepalu	16.20	Kriimani	
10.10	Tööraste	Tagasi, kui on valitud	Tagasi, kui on valitud	16.25	Kulpna	
10.15	Tuigo	<b>Kolmas bussiring</b>	<b>Viies bussiring</b>	16.30	Uniküla	
10.20	Kurepalu	12.25	Uniküla	16.35	Aadami	
10.25	Roiu	12.30	Aadami	16.40	Villemi	
10.30	Kurepalu	12.35	Villemi	16.45	Tööraste	
Tagasi, kui on valitud	12.40	Tuigo	15.00	Sillaotsa	16.50	Lange
<b>Teine bussiring</b>	12.45	Kurepalu	15.05	Koke	16.55	Aardla
11.10	Uniküla	Tagasi, kui on valitud	15.10	Sooru	17.00	Kurepalu
11.15	Kulpna		15.15	Sihi bussipeatus	Tagasi, kui on valitud	
11.20	Kriimani		15.20	E-tänav		
			15.25	Kurepalu		
			Tagasi, kui on valitud			

## Teated

Haaslava Vallavalitsus avalikustab valla arengukava ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava projektid ühe kuu jooksul Haaslava vallamajas, Roiu raamatukogus ning Haaslava valla koduleheküljel (<http://www.haaslava.ee>) alates 03.09.2003. Ettepanekuid ja vastuväiteid on võimalik esitada kirjalikult Haaslava Vallavalitsusele alates 03.09.2003 kuni 10.10.2003. Avalikustamisel laekunud ettepanekud arutatakse läbi avalikul arutelul Priiuse Seltsimajas 15.oktoobril kell 18.00.

\*\*\*

Seoses tasuvusuuringu korraldamisega Kurepalu elamute ning vallasutuste ja Sillaotsa Põhikooli gasifitseerimiseks palume kõiki Kurepalu küla elanikke, kes on huvitatud oma eramu küttesüsteemi üleviimisest gaasiküttele, teavitada sellest vallavanemat kirjalikult või telefoni numbritel 490 130; 050 94 896 kuni 06.septembrini. Pärast kõikide kulutuste maksumuste selgumist teavitame Teid liitumistingimustest ja -maksumustest, et saaksite teha oma otsuse.

## Vallavanema veerg

Hea vallarahvas!

Oma esimeses avalikus pöördumises Teie poole vallalehe vahendusel annaksin põgusa ülevaate oma esmanägemustest ja tegemistest kolme ametis olnud kuu vältel. See aeg on olnud ka mulle esmatutvuseks vallaga ja vallarahvaga, kuna seni sidus mind selle paigaga vaid mõned aastad tagasi omandatud tulevane eluase. Et suvi on olnud üpris üritusterohke ja alustatud sai kohe valla arengukavade koostamisega, siis olen saanud tuttavaks paljude toredate inimestega ja vallaelu probleemidega. Hea meel on samuti olnud sisseelamise käigus pidevalt tunda kaastöötajate tuge ja abi.

Suvistest tähtsamatest tegemistest tuleb nimetada remonditööde korraldamist Sillaotsa Põhikoolis. Selle aluseks oli volikogu, vallavalitsuse ja kooli hoolekogu poolt välja töötatud remondikava ning volikogu eraldatud 500 000 kroonine rahasumma. Remonditööde teostajaks valisime OÜ TEAP Ehituse, kes kolme pakkuja hulgast tegi odavaima pakkumise. Osa töid jäi kooli oma töömeeste teha. Põhjalikud remondid tehti arvuti-, füüsika-keemiaklassides, esimese ja kaheksanda klasside ruumides, kus tasandatud põrandatele paigaldati PVC katted, seinad viimistleti kipsplaatidega, vahetati ukсед, aknad ja paigaldati uus elektrijuhtmetistik ning valamud sooja vee võimalusega. Kokku vahetati välja 14 teise korruse akent vanas õppekorpus, kooli peasissekäigu ukсед. Paigaldati uued valgustid teise korruse koridori, tööõpetuse klassidesse ja raamatukokku. Enamik koolipinke said uue lauaplaadi, paigaldati 4 uut koolitahvliit. Kooli fassaad ja ülejäänud ruumid said värske viimistluse. Lisaks eraldatud remondisummadele saab kool õppeaasta alguseks volikogult kingituseks 10 uut arvutikomplekti arvutiklassi tarbeks 70 000 kroonises summas. Õppetööd uuenenud koolimajas alustatakse suve jooksul uuenenud koolijuhtkonnaga. Toimunud direktorikonkursilt väljus seitsme kandidaadi seast võitjana koolis viimased kuud direktorikohuseid edukalt täitnud Ilvi Suislepp ning uueks õppealajuhatajaks kinnitati geograafiaõpetaja kvalifikatsiooniga Vahur Vahtra. Uuel juhikonnalt ja kogu kooliperelt ootame panuseid kooli arengu kiirendamiseks ja õppekvaliteedi tõstmiseks. Omapoolse abi jätkamist õpitingimuste parandamiseks on vald planeerinud ka järgnevateks aastateks, millele peaks lisanduma riigipoolne toetus. Kindel on samuti otsus ehitada kooli juurde kaasaegne võimlakompleks, mille ehitusega peaks tõenäoliselt alustatama 2005.aastal.

Suvistest tegevustest veel rääkides on valla ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimise ning ehitamise osas OÜ Monoliit poolt teostatud tasuvusuuring. Meie vajadusteks hinnati 17,625 milj krooni. On selge, et oma vahenditega ei suuda vald olukorda euronõuetega vastavusse viia. Seepärast võib õnnestumiste korral EL Ühtekuuluvusfond ja riigilt saadava abiga loota lahendusi nendele probleemidele hiljemalt

2007.aastaks. Halvemal juhul jäävad probleemide lahendused venima ca 10 aasta peale. Koostöös vallaelanike huvigrupiga oleme käivitanud samuti uuringute teostamise Kurepalu küla elamute ja vallaasutuste ning Sillaotsa Põhikooli gasifitseerimiseks. Kui oleme saanud teada võimalike liitujate arvu ja kõikide kulutuste maksumused, siis võivad tegevused mõistliku tasuvusaja korral selles suunas jätkuda.

Koostöös TÜ geograafiatudengite Triinu Villi ja Signe Soologa oleme suve jooksul koostanud valla arengukava, kasutades selleks vallavalitsusest ja vallaelanike küsitlustest saadud andmeid. Saatsime ühe küsitluslehe ka laiemale ringile vallalehe lisalehena. Paraku saime 750-st väljasaadetud lehest tagasi 15. Seepärast ootame väga Teie kirjalikke parandusi, täiendusi ja ettepanekuid alates 03.septembrist kuuks ajaks raamatukogus, vallamajas ning interneti valla koduleheküljel avalikustamiseks ülespandud arengukava projektile kuni 10.oktoobrini. Kõik eeltoodud kehtib samuti samaaegselt avalikustatava ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava projekti kohta.

Olen nüüd rääkinud Teile üht-teist suvistest tegevustest kuid ei ole kirjeldanud oma esmamuljeid. Kuna tulin siia tööle peale ligemale kümneaastast töötamist teises omavalitsuses, siis loomulikult kipun olukordi ja nende lahendusi omavahel võrdlema. Võib öelda, et prioriteedid on enamikes omavalitsustes sarnased ja see on ka loomulik. Erinevused tulevad niiöelda detailides, kuidas nende lahendusteni jõutakse. Seepärast kaalun oma otsuseid põhjalikult, et saada parem tulemus. Ühe muudatuse viisin aga küll sisse juba tööle asumisel. Pean väga oluliseks tööd sotsiaalset abi vajavate vallakodanikega ja selles osas on vallas ka palju ära tehtud. Et abi ikka alati ettenähtud ajaks kohale jõuaks ja selleks ei peaks sotsiaaltöötajad oma isiklikke sõiduvahendeid kasutama, siis andsin vallale kuuluva sõiduauto esmase kasutamiseõiguse sotsiaaltöötajatele. Tahan samuti kuni jõuludeni jääva aja jooksul isiklikult kohtuda nende vallakodanikega, kelle tervis ei võimalda endal vallamajja tulla ja kes on nõus mind enda pool vastu võtma.

Kuid üldmulje on jäänud vallast kui arengupotentsiaali omavast omavalitsuseüksusest, kus on kena loodus ja tore, teotahteline rahvas. Kus erinevalt Lõuna-Eestile iseloomulike võssa kasvavatele põllutükkidele käib põllupidajatel omavaheline võitlus vabaks jäänud maatükkide kasutuselevõtmiseks. Kuhu tullakse ja tahetakse jääda. Kõik see annab lootust.

Soovin kõikidele head tervist ja õnne kõiges! Kõikidele koolitarkuse jagajatele ja koolitarkuse saajatele aga lisaks edukat õppeaastat!

Jüri Raudseping  
Vallavanem

## Haaslava valla kultuuri- ja spordiüritused

4. septembril	Kohtumine riigikogu liikme Koit Prantsiga Roiu Päevakeskuses	kell 10.00
5. septembril	Disko "Tere kool" Priiuse Seltsimajas	kell 18.00
11. septembril	Jalgpallimatš kooli ja valla vahel Sillaotsa Põhikooli staadionil	kell 17.30

## Sillaotsa koolil uus direktor



Alates uuest õppeaastast asub tööle Sillaotsa Põhikooli direktorina pr Ilvi Suislepp, kes osutus sobivaimaks konkursil osalenud seitsmest kandidaadist.

Ilvi Suislepp on lõpetanud Tartu Ülikooli filosoofia teaduskonna eesti ja soome-ugri filoloogia eriala. Ilvi Suislepp on töötanud Sillaotsa Põhikooli eesti keele ja kirjanduse õpetajana alates 1997 aastast ning eelmisest õppeaastast töötas ka direktori asetäitjana õppetöö alal. Ta on abielus, peres kasvab üks laps.

Ilvi Suislepp hindab kõrgelt meeskonnatööd, parim töötulemus saab tema sõnul tulla ainult koostöös õpilane-õpetaja-lapsevanem.

Reemo Timmermann  
Toimetaja



**Sillaotsa Põhikooli  
õppeaasta avaaktus toimub  
1. septembril  
kell 9.00 kooli saalis.**

## Tervitused algavaks õppeaastaks

1.septembrini ja kooliaasta avaaktuseni on jäänud vaid mõned päevad. Jälle tõdeme, et aeg on kiiresti möödunud - alles pääsesime suvepuhkusele ja juba tuleb taas alata. Kalendris suvi veel kestab ja kui vihma ei sajak ega siis looduses sügiskirjut märkaja.

Uut õppeaastat alustame kõik uute ootuste ning eesmärkidega. Uus ilme on meie koolimajalgi. Tänu vallavalitsuse initsiatiivile ning abile on meil neli väga ilusat klassiruumi. Üks meie kõigi ühine eesmärk on hoida ja suhtuda heaperemehelikult koolimajja. Usun, et ilus ümbrus innustab nii mõndagi paremini õppima ning rõõmsamalt koolis käima.

Augustikuu seisuga õpib meie koolis napilt üle saja õpilase. Ka õpetajaskonnas on toimunud muutusi. Nii mõnigi meil õpetanud õpetaja sai parema pakkumise või kolis kaugemale, kust Sillaotsale tööl käimiseks jääb vahemaa pikaks. Algavast õppeaastast õpetab meil ajalooõpetaja Anneli Kärner, inglise keelt vanemas osas Egle Jaasi,

geograafiat ja 4.-5.kl poiste tööõpetust Vahur Vahtra (kes on ühtlasi ka meie uus õppealajuhataja), keemiat, füüsikat, 7. kl bioloogiat ning inimeseõpetust õpetab Olav Ojala. Tahan loota, et meie kõikide koostöö sujub ning me jõuame soovitud tulemusteni.

Elu toob teele üllatusi, ootamatusi, kuid meie ülesanne on saada hakkama nii halva kui heaga. Õpime seda. Olles ise sõbralik, on elu kindlasti ka sinuga palju sõbralikum.

Kallid koolijütsid, preilid ja poisid, kallid õpetajad, koolitöötajad, lugupeetud lapsevanemad ja koostööpartnerid, soovin kõigile pihlakapunast kooliaastat. See on selline rõõmus ja teotahteline, sile ja tugev.

Ilvi Suislepp  
Sillaotsa Põhikooli direktor

## Tööst ja tegemistest Riigikogus

Hea lehelugeja!

Mööda on saanud 100 päeva kriitikavaba valitsemist, lõppenud Riigikogu kevadine istungjärk. Suviselt palavad ilmad on vahetunud sügiselõhnaliste vihmagaratega – taas riigimeestel aeg valitsemistõoga kõrgema võimu kandjale (rahvale) aru anda. Kui valimiste eel lendas tuld ja tõrva konkurentide aadressil, siis nüüd on aeg tegusid teha. Eelnevad lubadused on 3R – i (Rahvaliidu, Reformierakonna ja Respublika) poliitikutel “koosmeele koalitsiooni” sõlmitud ja koalitsioonileppena allkirjastatud. Eks ajalugu näita, kas suudetakse leppeid täita. Esmakordselt EV Riigikogu liikmeks valituna ja Tartumaa ainukese oma saadikuna pean vajalikuks aru anda, millega riigikogulased tegelevad. Ei saa mitte vaiki olla, lugedes kollase ajakirjanduse veergudelt, et kõrgepalgalised rahvaasemikud tudengite õppetootuste seadusest ei hoolinud ning saalist välja jalutasid. Et ei hoolitud tudengi elujärjest ja ei võetud nende soovi püha kohusena aidata enne kooliaasta algust õppetootused ilmalvalgele. Jumal teab, kas meediamulli õhinas ajakirjanik kaotas poole kirjatüki pealt pastaka, tormas palaval õhtupoolikul randa või lihtsalt ei saanud aru, mis Riigikogu saalis toimub. Igal juhul jäi järgmisel päeval kajastamata meediaväljaandes õppetootuste ja õppelaenude

seaduse 2. lugemine ja sotsiaalhoolekande seaduse 2. lugemine. Sellest hoolimata toimetati riigikogulaste poolt ära eeltoodud seaduste 3. lugemised koos seaduste vastuvõtmisega. Kuidas seadused ise välja näevad, selles on koalitsiooni- ja opositsioonierakonnad eri arvamustel. Tahaks ära mainida Rahvaliidu fraktsiooni liikme Jaak Alliku sõnavõtu, kus ta soovitas kõigil erakondadel nende seaduste vastuvõtmise poolt hääletada, aga edasi tegeleda seaduste paremaks muutmisega. Kui opositsionäärid on võimulolijatele ette heitnud saamatust ja hoolimatust oma valijate suhtes, siis on nii mõnegi erakonna eestvõttel takistatud valitsemise töö tegemine. Näitena võib tuua kasvõi valimistulemuste kinnitamise viibimine kaebuste esitamisega. Loomulikult nõuab rahvas tsirkust ja leiba ning opositsioon oma sütitavate sõnavõttudega seda ka läbi televisioonikanalite pakkuda suudab. Tegelik töö tehakse ära koalitsiooni koostöökojas, fraktsioonides, komisjonides. Riigikogu saal on ainult eelneva töö vormistamise koht. Opositsionäärid suudavad ennastunustavalt nõuda kogu õigluse ja heaolu jaluleseadmist – võimulolijad tuletavad opositsiooni laululindudele meelde ise valitsemise juures tehtut. Eks see riik meil nõnna noor ole, et ei anna vanuselt õiget puberteediigagi välja. Ja mida sellelt 12 aastaselt

noorukilt tahta, seda saame me nii vanalt iseolemiselt ja valitsemiselt soovida. Valisime me ise Tartumaad esindama küll Tallinna, küll Tartu linna volikogude liikmeid. Kas läheme ka sealt abi otsima kui mure pensioni, toetuste või hariduse osas vaevab? Igatahes sõidavad maakondades ringi eurobussid, toimuvad eurodebatid. Olge head ja külastage neid, uurige ja küsige. Kohtuge, kui võimalik, enda poolt valitud saadikutega ning pärige aru oma soovide täitmise kohta. Muidu selgub peale referendumit 14. septembril, et

see ei olnud minu tahe, keegi otsustas minu eest ja nagunii ei lähe minu jaoks midagi paremaks. Minu, Koit Prantsu, jaoks läheb paremaks siis, kui ma lähen hääletama ja ütlen välja oma kindla seisukoha. Valin endale, oma perele, oma valijatele võimaluse tulevikus minna elus edasi. Kõike head soovides

Koit Prants

Eestimaa Rahvaliid, Riigikogu liige Tartumaalt

## Kurepalu külapäevadel toimuvast

Kevadel, kui külapäevade mõte esimest korda hakkas konkreetsemat kuju võtma, ei osanud küll kuidagi arvata, mis sellest asjast lõpuks saab. Kahtlemist ja kõhklemist oli palju, aga kui tegijate ring aina laienes ja kõik olid seda meelt, et teeme ära, siis kadusid ka kõik kõhklused ja kahtlused, ning nüüd on nad siis ära peetud. Eks hinnangu andmine on igapäevane õigus, kõigi korraldajate ja osalejate nimel julgen küll öelda, et need külapäevad läksid korda. Alljärgnevalt siis lühike meenutus sellest, mis kahe päeva jooksul toimus: reedeõhtune tulekäimine oli arvatavasti mõnele pettumuseks, mingit võimast etendust ei toimunudki. Kes aga ise kaasa tegid, said kindlasti päris tugeva emotsionaalse laengu, seistes üksinda hõõguvatest sütest raja ees ja küsimus on selles, kas minna või mitte minna? Enamus otsustas minna. Siinkohal tahan tänada hr. Tõnu Aru kes koos reikigrupiga selle riituse läbi viis ja õpetussõnu jagas.

Järgmine päev algas laussaju ja täiesti lootusetu meeleoluga aga mida lähemale tuli väljakuulutatud avamisaeg, seda selgemaks läks taevas lõpuks tuli päikegi välja. Arvuka rahvahulga ees toimus liigutav avamistseremonia vabadussõjas langenute mälestussamba juures, pärast korraldustoimkonna sissejuhatuset avas Kurepalu I külapäevad vallavanem hr. Jüri Raudseping, tervitusega esines vallavolikogu esimees hr. Avo Samarüütel. Järgnenud küla lipu õnnistamise viis läbi EELK Maarja koguduse õpetaja hr. Peeter Paenurm. Edasised sündmused toimusid juba laululaval - räägiti Kurepalu ajaloo, jagati vanarahva tarkusi, toimus koogiküpsetamisvõistlus, näidati, mida oskavad koerad, lapsed laulsid ja mängisid pilli, näidati 60. aastate moode, loeti luuletusi Kurepalust, esines Kurepalu rahvapilliorkester ja publik laulis kaasa, oli ka köieveovõistlus, kus SAHKARI võistkond oli napilt parem Kurepalust, oli veel palju laulmist ja lõpuks müüdi kõik koogid oksjonil. Viimane etteaste oli näitemäng seltsimajas kuhu pealtvaatajad suundusid käest kinni hoides, nagu kunagi "Balti ketis". Leheruum ei võimalda kõigest pikemalt kirjutada ja selleks pole vajadustki, kes olid kohal, said ise kõigest osa. Niipalju veel, et niiöelda mitteametlikuks külavanemaks valiti pr. Helgi Pärn ja tema hoida anti vastne

Kurepalu lipp. Tahaksin aga öelda tänusõnad kõigile, kes osalesid nendes etteastetes ja tänu kellele võime lugeda päeva kordaläinuks. Siinkohal loeksin ette kõigi nende nimed: Elle Tamm; Linda Välja; Helgi Pärn; Aavo Omann; Taivo Kirm; Külli Dubolazov; Külli Laur; Svetlana Nikolajeva; Merike Marran; Virve Raidma; Jane Savolainen; Sirle Vassila; Maire Manglus; Anne Laur; Mirja Roosior; Tiina Kaha; Ülle Kool; Meril Kilk; Jüri Raudseping; Margus Pleksner; Piret Pleksner; Tiit Kruusement; Rigne Kaha; German Kuznetsov; Eiko Kuusik; Kaido Kaha; Ivar Dubolazov; Karl Pihlapuu; Urmas Pleksner; Tiina Prentsel. Eraldi tahaks ära märkida meie lapsed: Lauri Kool – trompet; Ats Pärn – saksofon; laulutüdrukud: Stella Ojalaid; Anette Pleksner; Maila Kruusement; Maarja Kaha; Brenda Pintsar. Muljetavaldav nimekiri, aga see pole veel kõik. Oma töid töid näitusele ja aitasid seda kujundada: Liivia Mets; Sirje Peerna; Hilja Murdel; Elvi Laja; Sirje Lustmets; Önnelid Saaremets; Mati Mets; Maimu Parts; Külli Bereznoj; Elsa Juus; Virve Kaha; Virve Kallas; Kaja Leiger; Karin Leiger. Hommikust õhtuni oli mikrofonide taga Alger Vedler; lastevõistlusi korraldas Anneli Väsaste; hobusega sõidutas lapsi Jaan Polli; suurepärasel Kurepaluteemalised luuletused saatis Malle Pruunsild; turvalisuse ja korra järele vaatas Harras Tiisler; näitemängu autor ja üks nimitegelasi pr. Melanie Buddel ei pidanud paljaks Tallinnast kohale sõita; paljundustöödega aitas Koit Vunk; söögi-joogi eest hoolitses Vainu pood. Veelkord suur-suur tänu kõigile, kelle aktiivse osaluseta ei oleks üritusest asja saanud. Kasutan juhust ja tänan ka kõiki neid, kes meid majanduslikult toetasid ja olgu nad siinkohal veelkord üles loetud: hr. Olev Laur; pr. Ellen ja hr. Mati Arens; OÜ Arujõe; Isover; hr. Avo Samarüütel; Oru Talu; pr. Maie ja hr. Uno Otsa; hr. Urmas Pleksner; hr. Lauri Roosior; pr. Anne Laur; hr. Tõnu Oks; Haaslava Vallavalitsus.

Kõige suurem tänu kuulub aga meie küla- ja vallarahvale ning kõigile neile, kes meid kuulama-vaatama tulid ja ka ise kaasa lõid. Korraldajate nimel aitäh kõigile!

Tiit Kruusement

## Karuputk

Haaslava valla mõnedes piirkondades on tõsiseks probleemiks karuputked. Keskkonnaministeerium kutsub elanikke üles teavitama kohalikke keskkonnateenistusi Sosnovski ja hiid-karuputkede kasvukohtadest. Tegu on mürgiste ja ohtlike võõrliikidega, mille tõrjeks on vaja ka teie abi. Putkede kaardistamiseks saab keskkonnateenistustest ankeedid, juhendid ja aluskaardid.

Karuputki on kerge ära tunda - nad kasvavad tihedate, kuni 5 m kõrguste kogumikena peamiselt jõgede ja ojade kallastel, maantee- ja raudteeservades ning prügi paikades ja söötis põllumaadel. Taimede lehelabad on kuni meeter pikad ja peaaegu sama laiad.

Lisainfo: Lilika Käis  
Lilika.Kais@ekm.envir.ee  
(0)6262877

## Vabandus

Eelmises vallalehes oli ekslikult augustikuu sünnipäevalaste asemel ära trükitud hoopiski juulikuu sünnipäevalapsed. Vabandame ebameeldivuste pärast. Katsume käesolevas lehes oma viga parandada.

Reemo Timmermann  
Toimetaja

## Õnnitleme augustikuu sündinuid

1	<b>Elfriede Taavita</b>	<b>1918</b>	<b>Aardla</b>
4	<b>Õie Kalmus</b>	<b>1933</b>	<b>Tõõraste</b>
6	Malle Hirsnik	1935	Lange
8	August Reit	1926	Uniküla
9	Evald Papp	1929	Roiu
10	Õnne Kõõra	1937	Päkste
11	Reet Undrits	1936	Kurepalu
12	<b>Linda Välja</b>	<b>1928</b>	<b>Haaslava</b>
13	Aleksandr Tikka	1926	Ignase
	Albert Leiman	1929	Päkste
14	Salme Põlgast	1926	Päkste
	Valentin Kuštšenko	1942	Päkste
16	<b>Endla Grossberg</b>	<b>1928</b>	<b>Roiu</b>
	Värnanda Paide	1931	Kriimani
	Kalju Kägo-Saunasoo	1939	Päkste
17	<b>Linda Väli</b>	<b>1923</b>	<b>Roiu</b>
21	Heinrich Kirm	1916	Roiu
22	Ülo Arju	1931	Haaslava
24	Lembit Ziugmann	1939	Koke
25	Eduard Sloog	1940	Tõõraste
26	Melaine Pitka	1931	Ignase
	Konstantin Bondarev	1941	Roiu
	<b>Higo Mölder</b>	<b>1943</b>	<b>Kurepalu</b>
31	Aleksandr Rudakov	1929	Roiu

*Palju õnne!*



## Õnnitleme septembrikuus sündinuid

1	<b>Elfriede Nikopensius</b>	<b>1923</b>	<b>Aadami</b>
	Raimond Pastel	1929	Lange
	Anna Ivanova	1930	Roiu
2	<b>Aino Kartsepp</b>	<b>1938</b>	<b>Aardla</b>
	Eerik Paide	1940	Ignase
3	<b>Harri Prii</b>	<b>1933</b>	<b>Aadami</b>
	Helgi Tohvri	1937	Kurepalu
4	Asta Kuusmann	1941	Kurepalu
6	Ene Ojamaa	1939	Aardla
7	Ingrid Adamson	1927	Uniküla
	Laine Ernits	1929	Aardla
	Alma Mitt	1930	Kurepalu
	Amalia Tiškina	1930	Ignase
8	Vello Kallavus	1934	Kriimani
	Rosalie Leiman	1934	Päkste
	Ellen Koorm	1941	Koke
9	<b>Olga Rospik</b>	<b>1918</b>	<b>Ignase</b>
10	Ere-Kai Lotta	1939	Igevere
	Vahur Laur	1940	Kurepalu
12	Sirje Roosimäe	1934	Roiu
13	Silvia Prii	1932	Aadami
14	<b>Lonni Ljamina</b>	<b>1923</b>	<b>Päkste</b>

15	Aino Heiskonen	1921	Roiu
17	<b>Karl Laaber</b>	<b>1923</b>	<b>Haaslava</b>
18	Margarita Susi	1931	Päkste
	Lembit Viru	1942	Koke
19	Jaan Annamaa	1936	Koke
20	Johannes Vahva	1930	Kriimani
	Tiiu Saks	1939	Aardlapalu
21	Helju Lilo	1937	Metsanurga
	Ivar Nigul	1939	Mõra
22	Jelisaveta Jevstafjeva	1924	Roiu
23	Elsbeth Loss	1915	Haaslava
	Marta Kilgi	1920	Kriimani
	Hillar Kärna	1936	Metsanurga
25	Johannes Loost	1930	Roiu
27	<b>Väino Lõuna</b>	<b>1943</b>	<b>Metsanurga</b>
28	<b>Linda Küün</b>	<b>1928</b>	<b>Koke</b>
	Roman Smolin	1940	Ignase
29	Maret Reemets	1927	Mõra

*Palju õnne!*

## Maakondliku arenduskeskuse loomisest Tartumaale

Tartumaal on loomisel maakondlik arenduskeskus (MAK), mille põhieesmärgiks on toetada regiooni ettevõtete arengut ja aidata kaasa ettevõtluskeskkonna konkurentsivõime tugevdamisele. Sarnased maakondlikud arenduskeskused on loomisel ka kõigis teistes maakondades.

Tartumaa MAK loomine on suunatud ennekõike järgmiste prioriteetsete probleemide lahendamiseks: maakonnasisese tasakaalustatud arengu toetamine, läbimõeldud ja tulemuslik EL struktuurivahendite kasutamine, maakondlike suuremamaahuliste arendusprojektide ette valmistamine ja juhtimine ning Tartumaa ettevõtluskeskkonna parendamine.

Kuna Tartu Ärinõuandla on juba aastaid pakkunud erinevaid tugiteenuseid nii alustavatele kui tegutsevatele ettevõtjatele, toimub Tartumaal MAK'i loomine Tartu Ärinõuandla teenuste mitmekesistamise baasil.

Mida siis MAK'i loomine sisuliselt tähendab? See tähendab kõrge kompetentsiga tugiorganisatsiooni arendamise algust, mis pakub professionaalset abi ja nõustamist nii ettevõtluse kui arendustegevuse valdkonnas Tartumaa ettevõtjatele, kohalikele omavalitsustele ja kolmanda sektori organisatsioonidele. Olulisemaks muudatuseks on Ärinõuandla poolt pakutavate tasuta baasnõustamise teenuste laienemine erinevatele sihtrühmadele. Alates 2003.a. oktoobrist-novembrist pakub ärinõuandla järgmisi teenuseid:

- Alustavatele ja tegutsevatele ettevõtjatele
  - tasuta ettevõtlusalane baasnõustamine kuni 3 tunni ulatuses
  - ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse poolt pakutavate riiklike ettevõtlustoetuste väikemeetmete vahendamine ( Stardiabi, koolitustoetus, messitoetus)
  - Informatsiooni erinevate finantseerimisvõimaluste ja EAS'i ettevõtlustoetuste kohta
  - Koolitus
  - Äriplaani ja finantsanalüüsi koostamine
- Kohalikele omavalitsustele
  - Arengukavade koostamise alane nõustamine

- Informatsiooni vahendamine Eesti ja Euroopa Liidu ( s.h. struktuurifondide, Eesti regionaalprogrammide ja EAS'i toetusmeetmete) erinevatest rahastamisvõimalustest
- nõustamine projektide (s.h. rahvusvaheliste projektide) ettevalmistamisel ja läbiviimisel
- projekti koostamine ja juhtimine

2004.a. võib ärinõuandla teenuste ringi lisanduda täiendavalt mittetulundusühingute nõustamine.

Uute funktsioonide lisandumine ja pakkumine ei too käegakatsutavaid tagajärgi kindlasti üleöö, kuid pidades silmas liitumist EL'ga ja sellega kaasnevat uusi finantseerimisvõimalusi, on praegune ettevalmistus suure tähtsusega.

Sarnane olukord oli ka kaks aastat tagasi, kui algas riiklike ettevõtlustoetuste vahendamine. Esialgne passiivne huvi on muutunud praeguseks väga aktiivseks, kuna ettevõtjad tunnetavad reaalselt võimalust kasutada riiklike toetusi ettevõtte arendamiseks ja investeringute osaliseks finantseerimiseks. Heaks võrdluseks on näiteks kasvav huvi Stardiabi taotlemise vastu. Kui näiteks 2002.a. oli taotlejaid Tartumaalt 30, siis käesoleval aasta esimese poolaasta jooksul on registreeritud juba 24 stardiabi taotlust. Tublisti on paranenud ka rahastatavate taotluste hulk. Kui 2003.a. jäi see alla 40%, siis käesoleval aastal on positiivseid otsuseid üle 50% taotlejatest. See näitab taotlejate läbimõeldumat äriideed ning äriplaani koostamise oskuse paranemist. Loodan, et sarnane trend toimub tulevikus ka kõigi teiste projektitaotluste esitamisel ning rahastamisel. Ärinõuandla tahab pakkuda parimat kompetentsi ja paindlikkust Tartumaa arendamiseks, kaasates vajadusel oma tegevusse nii ettevõtjate ühendusi kui ka erasektori konsultante.

Piret Arusaar  
SA Tartu Ärinõuandla juhataja

2003.a oktoobris korraldab Tartu Ärinõuandla alustava ettevõtja baaskursuse ' **Eraisikust ettevõtjaks**'. Kursus kestab 40 tundi ja toimub Tartus. Käsitletakse järgmisi teemasid:

- Väikeettevõtjaks olemise plussid ja miinused
- Äritegevusega alustamine. Äriidee. Ideeprojekti rahastamine
- Äriplan, selle eesmärgid, koostamise protsess ja struktuur.
- Turundustegevus
- Töölepingud
- Äriühingute liigid, asutamine ja registreerimine. Asutamisdokumentatsioon
- Lepingud ja lepingulised suhted ettevõtluses.
- Raamatupidamine ja riigimaksud.
- Riiklik ja eraõiguslik toetussüsteem alustavale ettevõtjale.

Kursus lõpeb praktiliste soovitusetega äriplaani koostamiseks ning stardiabi taotluse nõuete tutvustamisega. Kursus on mõeldud ennekõike neile, kellel on juba äriidee ja soov see ettevõtjana realiseerida ning taotleda stardiabi.

**Kursuse osavõtutasu on 480 krooni. Kohtade arv on piiratud. Huvi korral palume võtta ühendust Tartu Ärinõuandlaga tel: 428 402 ( Anne Ligi).**

## Haaslava haridusselts "Koit" - 80 aastane

2003.a. augustis täitus 80 aastat Haaslava Haridusseltsi „Koit“ asutamisest.

1 augustil 1923.a. kanti selts Tartu Võru Rahukogu poolt „Eesti Vabariigi seltside ja ühingute registrisse“ nr 1765 all (Riigi Teataja 1923.a. lk 1965)

1920 aastate alguses oli seltsielu Eestis tõusuteel. Erinevaid seltse, liite, ühendusi, osakondi ja kogusid loodi kõikjal üle riigi. Haaslaval loodi sel ajal samuti ligi kümnekond seltsi ja ühendust. Enamus neist olid aga poliitilised organisatsioonid, kus kultuuriüritustele erilist rõhku ei pandud. Kultuuri- ja haridustegevus oli teisejärguline. Et tekkinud tühimikku täita ja ka vastukaaluks karskusseltsi „Priius“ „vanakestele“, otsustas noorem rahvas luua haridusseltsi.

Seltsi avamispidu peeti 25 augustil 1923.a. Kurepalus „Priiuse“ seltsimajas. Loome peokuulutuselt: „Haaslava haridusseltsi „Koit“ avamise puhul piduõhtu, avakõnega esineb Tuigo koolijuhataja Aksel Rütli, kontserdil esinevad sega- ja meeskoor, kantakse ette August Kitzbergi 5 vaateline draama „Tuulte pöörises“ ja lõpuks esineb tantsuks sõjaväe orkester.“

Seltsi juhatuses olid 1923.a. Aksel Rütli, Alfred Toom ja Juhan Undrits.

"Postimees" nr 218 - 15 august 1924.a.

"Seltsielu Haaslaval.

Linna läheduse peale vaatamata valitseb siin seltskondliku ja ühistegevuse alal loodus. Tuumakamat tegevust avaldab ainult haridusselts "Koit". Kuigi selts on alles noor, on tema ümber koondunud kaugelt üle poolesaja liikme, eriti palju on noori. Kuna nüüdsel ajal on sporditegemine moes, siis on seltsil spordiosakonna asutamine käsil. Seltsil on ka rohkeliikmeline laulukoor, mis lubab loota head tulevikuedu. Selts hoolitseb ka haridustöö

eest. Nii on mitmed teaduslikud loengud rahvaülikooli lektorite poolt ära peetud.“

1924.a. olid seltsi juhatuses Aksel Rütli (esimees), Juhan Voites (sekretär), Ferdinand Parson, Linda Joala, Eduard Palla ja Peeter Raudsepp.

1925.a. 25 märts – 8 märts korraldas selts koos karskusseltsiga „Priius“ ülevallalised karskussihilised üldharidus ja kehakultuuri kursused, mille osavõtjate arv oli 247 inimest.

1925.a. 2 augustil korraldati Vastse Kuuste rahvaraamatukogu seltsi ruumides piduõhtu.

1927.a. 6 märtsil osaleti koos teiste valla seltsidega „Haaslava valla seltskondlike organisatsioonide liidu“ loomisel.

1929.a. 28 veebruaril sõlmisid haridusselts „Koit“ ja karskusselts „Priius“ omavahelise lepingu, mille järgi haridusselts sai õiguse kasutada seltsimaja.

1929.a. oli seltsi esimees Aksel Rütli.

Paraku ongi see kõik, mis praeguseks hetkeks on Haaslava haridusseltsist „Koit“ teada. Ülevaalt poolt võib lugeda, et seltsi juures tegutses laulukoor, aga ei ole ühtegi teadet tema esinemiste kohta. Koolide materjalide juures ei ole seltsist mingit märki, aga kus see haridusselts siis ikka jälje jättis, kui mitte haridustemplit. 1935.a. juunis on „Priiuse“ protokolliraamatus kirjas, et haridusselts tegutseb, sama aasta Tartumaa aadressiraamatus avaldatud Haaslava seltside nimistus teda aga ei ole. Eestis on haridusseltside liikumist päris põhjalikult uuritud ja sellel teemal on ka kirjandust ilmunud. Arusaamatul põhjusel ei ole aga Haaslava Haridusseltsi „Koit“ kohta mingit märgset. Ärme meie seda viga korda.

Taivo Kirm

## KODUKANDILOOD LXXVI

### *lehekülgi Haaslava valla ajaloost*

#### **Aksel Herman Rütli 110 aastane.**

Haaslava valla koolides on ametis olnud mitmed tunnustatud ja lugupeetud õpetajad. 1915 – 1951.a. elas ja töötas siin Aksel Herman Rütli. Temast ongi järgmine lugu.

Aksel Herman Rütli sündis 16 juulil 1893.a. Tartumaal, Vastse Kuuste vallas Oleski talus. Isa Jaan ja ema Liisa (neiuna Käärrik) olid talupidajad.

Koolis käis ta Vastse Kuuste Lootvina algkoolis 1903 – 1904, Mäksa valla Sarakuste algkoolis 1904 – 1907, Vana Kuuste ministereiumikoolis 1907 – 1910 ja Tartu Õpetajate Seminaris 1910 – 1915, kus omandas algkooliõpetaja kutse. Hiljem täiendas ta ennast 1921 – 1924.a. haridusministeeriumi võimlemis õpetajate kursustel ja 1938 – 1939.a. Eesti Õpetajate Liidu täienduskursustel. Kindlasti on märkimist väärt fakt, et õpetajate seminaris oli viimasel aastal A. Rütli pinginaabriks Julius Kuperjanov.

Peale Õpetajate Seminari lõpetamist asus A Rütli 1915.a. sügisel tööle Sillaotsa algkooli juhatajana. 1916.a. septembris/oktoobris oli ta lisaks ka Vana Kuuste ministereiumikooli asetäitja õpetaja. Parasjagu käis aga I Maailmasõda ja 1916.a. oktoobris mobiliseeriti ta sõjaväkke. II klassi maakaitsevälaskena teenis ta esialgu 171. Jalaväe tagavarapolgus Krasnoje Selos ja saadeti 1917.a. jaanuaris 550. Igumenski jalaväepolguga Dvinski all rindele, kus ta

võttis osa lahingutegevusest. Kui 1917.a. hakati moodustama Eesti rahvusväeosasid, astus A. Rütli 1917.a. oktoobris Tartu tagavarapataljoni, kus teenis kantseleis kirjutajana. A. Rütli vabanes sõjaväest 1918.a. jaanuaris. 1918.a. alguses töötas ta Põhja Liivimaa Põllumeeste Seltsi toitlustuskomitee juures.

1918 – 1922.a. oli ta Sillaotsa algkooli juhataja, 1922 – 1941 ja 1944 – 1951.a. oli ta Tuigo algkooli juhataja. 1935.a. määrati talle vanemõpetaja ametijärk. 1951.a. 20 augustist kuni pensionile minekuni oli ta Võnnu keskkooli juhataja ja hiljem õpetaja.

1931.a. 23 mail abiellus Aksel Rütli Olga Kuressoniga. Neil oli kokku 5 last, tütreid Ilme, Maret, Tiiu ja Aino ning poeg Olev.

Erinevatel aegadel oli A. Rütli „Vanemuise“ muusika osakonna liige, Eesti Sotsialistliku Tööliste Partei juhatusel liige 1919 – 1925, Võnnu Õpetajate Seltsi juhatusel liige 1919 – 1923, Tartu Ümbruskonna Õpetajate Ühingu juhatusel liige 1924 – 1940, Tartumaa Õpetajate Liidu juhatusel liige, Haaslava karskusseltsi „Priius“ liige 1915 aastast ja kirjatöömehena 1924 – 1925, Haaslava Põllumeeste Seltsi juhatusel liige 1918 – 1920, Haaslava Töölisühingu asutaja 1919, Haaslava Meestelaulu Ühingu juhatusel liige ja koorijuht 1923 - 1940, Haaslava Haridusseltsi „Koit“ asutaja ja abiesimees 1923 – 1935, Haaslava valla avalike raamatukogude nõukogu esimees 1925 – 1940, Tuigo

algkooli haukarühma vanem haugas 1935 – 1939, Tuigo algkooli Noorte Kotkaste rühma vanakotkas 1939 – 1940, Tuigo Maanoorte Ühingu vanem 1938 – 1940, Eesti Looduskaitse Seltsi usaldusmees, Eesti Kirjanduse Seltsi usaldusmees, David Otto Wirkhausi Mälestuse Jäädvustamise Ühingu laekur 1939 – 1940, Hariduse ja Kunstiteadlaste A/Ü Tartu Ümbruskonna komitee esimees 1940, Haaslava rahvamaja segakoori taasasutaja ja juhataja 1945 – 1951, Võnnu laulukoori juhataja 1951 – 1963,

Aastatel 1921 – 1939.a. viibis A. Rütli koolimehena mitu korda õppereisedel Soomes, Rootsis, Lätis, Ungaris, Austrias, Itaalias ja Poolas. 1921.a. osales ta I Eesti Soome koolikongressil, 1928.a. Budapestis Soome Ugri rahvaste kultuurikongressil ja 1937.a. Soomes Eesti Soome õpetajate päeval.

Poliitilist tegevust alustas A. Rütli 1918, kui ta ühines Eesti Sotsiaaldemokraatliku Tööliste Parteiga. Samal aastal asutas ta Haaslavale ESDTP osakonna ja oli selle juhataja liige 1934 aastani, kui kõik poliitilised ühendused Eestis keelustati. 1919 – 1934.a. oli ta Haaslava vallavolikogu liige, 1924 – 1934.a. Tartu maavalitsuse maavolikogu liige. 1926.a.mais valiti A. Rütli Eesti Sotsialistliku Tööliste Partei kandidaadina (ESTP Tartumaa nimekirjas nr 5, õpetaja ja omavalitsustegelane Haaslavalt, partei Haaslava ühingu esimees ja Tartu maakonnanõukogu liige Aksel Rütli) Riigikogu III koosseisu saadikuks. Sama

aasta 15 oktoobril loobus ta oma kohast Riigikogus. Poliitilise meelsuse tõttu oli ta 1941 – 1944, saksa okupatsiooni ajal kooliametist kõrvaldatud. 1945 – 1951.a. oli ta Haaslava Tööraha Saadikute Nõukogu liige.

Olles väga mitmekülgselt huvidega, muusika, spordi ja kirjandushuviline, ajalehtede ja ajakirjade kirjasatja jne. oli tema peamiseks hobiks koorilaul. 1917.a. sügisel, kui ta Venemaalt Tartu tagavarapataljoni teenima toodi, asutas ta pataljoni staabi juures meeskoori ja oli selle juhataja. Erinevatel aegadel on ta juhendanud Haaslava Töölisühingu, Haaslava Meestelaulu Ühingu, Haaslava Haridusseltsi „Koit“, Haaslava Karskusseltsi „Priius“, Haaslava Perenaiste Seltsi, ÜENÜ Haaslava osakonna, Haaslava Rahvamaja ja Võnnu laulukoore. Peale selle juhendas ta kõikides koolides, kus ametis oli, õpilaskoore. 1928, 1933, 1938.a. käis ta Haaslava meeskooriga ja 1947.a. Tuigo lastekooriga Tallinnas Üldlaulupeol. Koorijuhina on ta juhendanud ühendkoore 1929.a. Pärnumaa laulupeol, 1930.a. Tartumaa laulupeol ja Haaslava laulupäeval.

Aksel Rütli suri 1976.a. 22 veebruaril Jõgeval ja on maetud Võnnu kalmistule.

Eelneva loo koostamisel olid abiks A. Rütli poeg Olev ja pojapoeg Ivar, kes elavad Viljandimaal Viiratsi vallas.

Taivo Kirm

## Vallavalitsuse sotsiaalosakond palub informatsiooni

Palume kõigil õppivatel õpilastel ja üliõpilastel (Gümnaasium, Kutsekool, Ülikool jmt., välja arvatud Sillaotsa Põhikool ja Kuuste Põhikool) tuua oma koolist valla sotsiaalosakonda tõend, et te õpite antud koolis. Samuti palume lastevanematel teatada lastest, kes lähevad käesoleva aasta sügisel esimesse klassi.

## Politseiteated

- ✓ 28.07.03 leiti karjamaalt 28.06.03 OÜ Männiku Piim kadunud lüpsilehm. Tegu oli karjatamisel toimunud õnnetusjuhtumiga ning kuriteosündmuse puudumisel lõpetati kriminaalmenetlus.
- ✓ 15.08.03 kella 11.00 paiku püüti Roiu kauplusest varastada karastusjooki "Sprite". Vargus ebaõnnestus. Teo toimepanija ja kaasosaliste suhtes on algatatud väärteomenetlus.
- ✓ Ajavahemikul 05.08.03 kuni 15.08.03 on sisse murtud akna lõhkumise teel Palukülas Lombi talu hoonetesse ja varastatud on elektriarvesti koos peakaitsmega. Alustati kriminaalmenetlust.

- ✓ 25.08.03 teatasid Roiu aleviku elanikud konstaablile joores veokijuhist Männi tänava majade juures. Veoauto roolist tabati joores juhtimisõigusega Toomas Pae, kellele koostati väärteoprotokoll.

*Politsei poole pöördumiseks töötab ööpäevaringselt politseikorrapidaja telefoni **lühinumber 110** (vallas asuvalt analoogtelefonilt ette valida 0). Valda teenindava konstaabli mobiiltelefon on **053 962 110**. Vastuvõtt vallamajas teisipäeviti ja neljapäeviti 9–12*

Harras Tiisler  
Konstaabel

## Mälestame lahkunuid

**Liidia Virker**

**02.09.1920 – 21.07.2003**

**Tõõraste**

**Armilde-Marie Laaber**

**23.11.1905 – 11.08.2003**

**Lange**